

DAB-1601210101041000 Seat No. _____

B. A. (Sem. IV) Examination

April - 2022

Philosophy (Main) : તત્વજ્ઞાન (Elective)

(Indian Logic)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(2) કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખો.
(3) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

1	ઉપનય અને નિગમન સમજાવો.	14
2	ભારતીય તર્કશાસ્ત્રનો જ્ઞાનમીમાંસા સાથેનો સંબંધ ચર્ચો.	14
3	પ્રતિજ્ઞા, હેતુ અને ઉદાહરણ સહિત વ્યાપ્તિ એ ત્રણ અવયવો સમજાવો.	14
4	ભારતીય તર્કશાસ્ત્રનો તત્વમીમાંસા સાથે સંબંધ ચર્ચો.	14
5	પંચાવયવી અનુમાનનું સ્વરૂપ વિગતે ચર્ચો.	14
6	હેત્વાભાસ એટલે શું ? બાધિત હેત્વાભાસ સમજાવો.	14
7	નવ્ય ન્યાય અનુસાર અનુમાનના પ્રકારો વર્ણવો.	14
8	અનુમાનના ઘટકો જણાવો.	14
9	ટૂંક નોંધ લખો : (1) સદહેતુનાં લક્ષણો વર્ણવો. (2) સ્વરૂપાસિદ્ધ હેત્વાભાસ	14
10	ટૂંક નોંધ લખો : (1) સ્વાર્થાનુમાન (2) કેવલ વ્યતીરેકી અનુમાન	14

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) The marks of all the questions are the same.
(2) Write answers to any five questions.
(3) The right side figures indicate marks.

1	Explain Upanaya and Nigamana.	14
2	Discuss the relation of Indian logic with Epistemology.	14
3	Explain three Components pratigna, Hetu with example.	14
4	Discuss the relation of Indian Logic with Metaphysics.	14
5	Clarify with details the Nature of five fold Inference.	14
6	What is Hetvabhasa ? Explain the "Badhit Hetvabhasa."	14
7	Describe the types of Inference according to Navya Navya.	14
8	Explain the components of Inference.	14
9	Write short notes : (1) Characteristic of valid Hetu (2) Svarupasiddha Hetvabhasa	14
10	Write short notes : (1) Svarthanumana. (2) Keval vyatireki Annumana.	14